

A TANÁCS VÉLEMÉNYE**(2005. március 8.)****Lettország aktualizált, 2004–2007-re szóló konvergenciaprogramjáról**

(2005/C 177/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének, valamint a gazdaságpolitikák felügyeletének és összehangolásának megerősítéséről szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

ELFOGADTA EZT A VÉLEMÉNYT:

- (1) A Tanács 2005. március 8-án megvizsgálta Lettországnak a 2004–2007. közötti időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramját. A program általánosságban megfelel a stabilitási és konvergencia-programok tartalmáról és formájáról szóló, felülvizsgált magatartási kódex adatszolgáltatási követelményeinek. Az államháztartási bevételek és kiadások összetételére vonatkozó adatok ESA95 szerinti besorolását azonban javítani kell. A Tanács ennek alapján felkéri Lettországot, hogy tartsa be a magatartási kódexben foglalt követelményeket.
- (2) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv a programidőszak fennmaradó részére – a 2004-es 8,1 %-ról indulva – magas, évi átlagos 6,6 %-os reál GDP növekedést jelez előre. A jelenleg rendelkezésre álló információ alapján a forgatókönyv növekedési feltételezései valószínűnek tűnnek. A program inflációs előrejelzései viszont kissé alacsonynak látszanak.
- (3) A naprakésszé tett program célja, hogy a hiány a programidőszak minden egyes évében a GDP 3 %-ának megfelelő referenciaérték alatt maradjon, az államháztartási hiány pedig 2004 és 2007 között fokozatosan a GDP 1,7 %-áról 1,4 %-ára csökkenjen. 2005-ben – az EU csatlakozás következtében – mind a bevételi, mind a kiadási hányad jelentősen megnő. Ezt követően az államháztartás középtávú kiigazítása mind a bevételi, mind a kiadási hányad csökkenésén alapul. Az elsődleges kiadási hányad alapvetően az alacsonyabb transzfer- és támogatási hányadok miatt csökken, egyidejűleg lehetővé teszi a beruházási hányad növekedését. A bevételi hányad az adóterheket – elsődlegesen a jövedelemadót – enyhén mérséklő adócsökkentések eredményeként csökken.
- (4) A program költségvetési előrejelzéseihez kapcsolódó kockázatok összességében kiegyensúlyozottnak tűnnek. Egyrészt, mivel a gazdasági tevékenységből származó adóbevételekre vonatkozó feltételezések kedvezőtlennek látszanak, ezek a bevételek a vártnál jobban is alakulhatnak. Másrészt, tekintettel az EU támogatásokhoz kapcsolódó kiadási kötelezettségvállalásokra, a deficitcélok elérése függ az ilyen támogatások államháztartási bevételként való megjelenésétől. A szigorú költségvetési fegyelem (beleértve a részben EU támogatásokból finanszírozott projektek irányítását) betartása az igazgatási kapacitás gyengeségei következtében nehéznek bizonyulhat.
- (5) A kockázattértékelés alapján a program költségvetési irányvonala nem elegendő ahhoz, hogy a programidőszak alatt el lehessen érni a Stabilitási és Növekedési Paktumban szereplő középtávú célt, azaz az egyensúlyt közelítő állapotot vagy többletet. Továbbá lehetséges, hogy a biztonsági sáv nem elég széles ahhoz, hogy szokásos makrogazdasági ingadozások esetén megakadályozza a GDP 3 %-ában meghatározott hiányküszöb túllépését. A program azonban alkalmas az adósság/GDP arány nagyon alacsony szinten tartására.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az ebben a szövegben említett valamennyi dokumentum megtalálható a következő weboldalon:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

- (6) Az adóssághányadot 2004-ben a GDP 14,2 %-ára becsülték, amely jelentősen alatta marad a Szerződésben meghatározott referenciaértéknek (a GDP 60 %-a). Az adóssághányadnak a programidőszak alatti enyhe növekedése – 2007-ben a GDP 15 %-a – alapvetően a folyamatos hiányra vezethető vissza, amelyet jelentősen ellensúlyoz a nominális GDP-növekedés.
- (7) A programban bemutatott költségvetési stratégia alapján – a népesség előregedésével összefüggő, várható költségvetési terhek ellenére – Lettország viszonylag kedvező helyzetben van az államháztartás hosszú távú fenntarthatósága tekintetében. A viszonylag alacsony adóssághányad, a végrehajtott nyugdíjreform-intézkedések, beleértve a tőkefedezeti pillér bevezetését, valamint a tőkefedezetű nyugdíjrendszer eszközeinek felhalmozása hozzájárulnak az idősödés költségvetésre gyakorolt hatásainak mérsékléséhez. A programban bemutatott stratégia középtávon a költségvetési deficit szinten tartásán és a nyugdíjreform költségvetésre gyakorolt hatásán alapul. Az egészségügy és a hosszú távú ellátás területének reformjai azonban magasabb kiadásokkal járnak. Hosszú távon fenntarthatósági kockázat léphet fel. Lettország viszonylag alacsony adóhányadának azonban meg kell könnyítenie az esetlegesen felmerülő fenntarthatósági problémák megoldását.
- (8) A naprakésszé tett programban vázolt gazdaságpolitikák az államháztartás területén általánosságban összhangban vannak az országspecifikus átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásokkal. A folyó fizetési mérleg jelentős mértékű hiányának kezelésén kívül Lettország ajánlást kapott arra is, hogy többéves időszak alatt hiteles és fenntartható módon csökkentse az államháztartási hiányt. Figyelembe véve, hogy a program a folyó fizetési mérleg hiányának csökkenését irányozza elő, a korábban előrejelzettnél alacsonyabb 2004. évi költségvetési hiány és a naprakésszé tett programban ismertetett konszolidációs pálya összhangban van az átfogó gazdaságpolitikai iránymutatások ajánlásaival. Ez az értékelés azonban a külső egyensúly kedvező alakulásától függ, és ezért ezt a továbbiakban is figyelemmel kell kísérni. Továbbá – amint arra a programról szóló, 2004. májusi tanácsi vélemény is rámutatott – a megfelelő költségvetési helyzet értékelése függ a keresletnek a gazdaságra gyakorolt nyomásától is, annak ellenére, hogy nehéz meghatározni az országnak az üzleti ciklusban elfoglalt helyzetét; az értékelés ezért attól is függ, hogy a makrogazdasági politika alkalmas-e a közelmúltbeli kiugró mértékű infláció tartós mérséklésére.

A legfontosabb makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2004	2005	2006	2007
Reál-GDP (változás %-ban)	KP 2004.dec.	8,1	6,7	6,5	6,5
	COM 2004. okt.	7,5	6,7	6,7	n.a.
	KP 2004. május	6,7	6,7	6,5	6,5
CPI-infláció (¹) (%)	KP 2004.dec.	6,2	4,3	3,0	3,0
	COM 2004. okt.	6,8	4,7	3,5	n.a.
	KP 2004. május	4,5	3,7	3,0	3,0
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2004.dec.	- 1,7	- 1,6	- 1,5	- 1,4
	COM 2004. okt.	- 2,0	- 2,8	- 2,9	n.a.
	KP 2004. május	- 2,1	- 2,2	- 2,0	- 2,0

		2004	2005	2006	2007
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2004.dec.	- 0,9	- 0,9	- 0,8	- 0,7
	COM 2004. okt.	- 1,2	- 2,0	- 2,0	n.a.
	KP 2004. május	- 1,2	- 1,3	- 1,2	- 1,2
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	KP 2004.dec.	14,2	14,5	15,8	15,0
	COM 2004. okt.	14,6	15,4	16,6	n.a.
	KP 2004. május	16,2	16,8	17,3	17,7

Megjegyzés:

(!) A program csak CPI, és nem HICP-infláció előrejelzéseket tartalmaz.

Források:

Konvergenciaprogram (KP); A Bizottság szolgálatainak 2004. őszi gazdasági előrejelzései (COM); A Bizottság szolgálatai által készített számítások